

Иглин ауылының урта дөйөм белем биреү 5-се мәктәбендә белем биреү сифатын баһалауҙың эске системаһының контроль үлсәү материалдарына аңлатма

2-се класс өсөн дәүләт (башкорт) теленән йомғаҡлау контроль эше

Контроль диктанттың тәғәйенләше

Контроль – тикшереү материалдар 2-се класс укыусыларының дәүләт (башкорт) теленән белемдәрен тикшереү өсөн тәғәйенләнгән. Материалдар башланғыс кластарҙа Федераль дәүләт белем биреү стандарттары талаптары нигеҙендә төҙөлгән. Улар укыусыларҙың дәүләт (башкорт) теленән белем кимәлен тикшереүгә, предмет буйынса алған белемдәре һөҙөмтәләре динамикаһын күҙәтергә һәм универсаль укыу эшмәкәрлегенә формалашыу кимәлен билдәләргә булышлыҡ итә.

Максат: укыусыларҙың орфография һәм пунктуация буйынса белемдәрен тикшереү; үткән темаларҙы укыусылар тарафынан нисек үزلәштереләүен тикшереү.

Диктантты баһалау

Диктантты баһалағанда төҙөтөлә, әммә иҫәпкә алынмай торған хаталар:

- 1) мәктәп программаһына индерелмәгән ҡағизәләргә язылыштар;
- 2) әле үтелмәгән ҡағизәләргә яһалған хаталар;
- 3) автор куйған катмарлы пунктуация;
- 4) механик рәүештә бер хәреф урынына икенсеген языу.

Тупаҫ булмаған хаталар:

- 1) ҡағизәләргә иҫкәртмәләргә ҡараған хаталар;
- 2) бәйләү юлы менән яһалған ҡушма яңғызлыҡ иҫемдәрҙә зур хәрефтең язылышына хаталар;
- 3) бер тыныш билдәһе урынына икенсеген куйыу;
- 4) үزلәштерелгән һүҙҙәргә ялғауҙары язылышына хаталар.

Диктанка билдә куйғанда хаталарҙың характерына иғтибар ителә. Хаталарҙы иҫпләгәндә тупаҫ булмағандары, йәғни грамоталыҡты билдәләү өсөн әһәмиәте юктары, айырым билдәләнә.

Түбәндәге хаталар тупаҫ булмағанға инә: ҡағизәнең иҫкәртмәһенә ҡараған хаталар, бәйләү юлы менән яһаған яңғызлыҡ атамаларҙа зур хәрефтең язылышында хаталар, бер тыныш билдәһе урынына икенсеген куйыу, үزلәштерелгән һүҙҙәргә ялғауҙар язылышында хаталар.

Диктант бер генә билдә менән баһалана. “5” – тупас булмаған 1 орфографик, 2 пунктуацион хата булған эшкә, “4”- 4 орфографик, 3 пунктуацион, йә 1 орфографик, 6 пунктуацион, йә орфографик хатаһыз, 7 пунктуацион хатаһы булған диктантка куйыла. Әгәр хаталар араһында бер типтағылар булһа, 5 орфографик хатаһы булған эшкә лә “4” куйырға мөмкин. “3” – 6 орфографик, 6 пунктуацион, йә 3 орфографик, 9 пунктуацион, йә 12 пунктуацион хаталы эшкә куйыла. Әгәр эштә өс бер типтағы хата ебәрелһә, 8 орфографик, 8 пунктуацион хаталы эшкә лә “3” куйыла. “2”- 9 орфографик, 9 пунктуацион йә 8 орфографик, 10 пунктуацион хатаһы булған эшкә куйыла.. Хата һаны 15 орфографик хатанан да артып китһә “1” билдәһе куйыу уҡытыусы карамағында.

Контроль диктант	
«5»	1 орфографик, 2 пунктуацион хата
«4»	4 орфографик, 3 пунктуацион хата
«3»	6 орфографик, 6 пунктуацион
«2»	9 орфографик, 9 пунктуацион һәм унан да күберәк.

Грамматик эш

<i>№</i>	<i>яуаптар</i>	<i>балл</i>
1.	мәк-тәп, ма-тур, у-кыу-сы	3 балл 1 балл, һәр дәрәжә яуапка
2	укуусылар, укутыусылар,мин	3 балл 1 балл, дәрәжә яуапка

Грамматик эште биш балл системаһы менән яңынан исәпләүҙең тәкдим ителгән шкалаһы

Баһа	«2»	«3»	«4»	«5»
Балдар	1-зән кәм	2-3 балл	4-5 балл	6 балл

2-се класс өсөн йомғаклау контроль диктанттың демонстрацион варианты

Предмет: Дәүләт (башкорт) теле

Класс: 2-се класс

Эште башкарыу буйынса киҫәтмә

Укытыусы башта тексты укып сыға. Өйрәнелмәгән орфограммалы һүззәр алдан ук тактала язылған булырға тейеш. Укытыусы синифтың әзерлегенә карап, әйтеп яззырыу темпын үзе билдәләй.

Тексты орфоэпия, әзәби тел нормаларына ярашлы укыу талап ителә. Укытыусыға ярзам итеү максатында йыйынтык авторзаре тарафынан текстар азағында грамматик эш төрзәре тәкдим ителә.

Диктант язылып бөткәс, укыусыларға тексты укып һәм тикшереп сығыу рәхсәт ителә. Ләкин диктантты баштан ук уйлап, аңлап, иғтибарлы язырға өйрәтергә һәм һуңғы тикшертеү менән мауыкмаҫка кәрәк. Укытыусы тексты икенсе тапкыр тулы килеш укып сыккас та, грамматик эш тәкдим ителергә тейеш.

Контроль диктант

Мәктәп

Был мәктәп. Мәктәп зур һәм матур. Мәктәптә укыусылар һәм укытыусылар бар. Мин мәктәбемде яратам.(14 һүз)

Грамматик эш

1. Раздели слова на слоги: мәктәп, матур, укыусы.
2. Найди слова которые отвечают на вопрос кто?